

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

Disputatio XIX.

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

10. Ex solæ voluptates sunt homini propriæ, quas approbat homo virtute præditus.
 11. Purissimæ sunt voluptates mentis seu *διανοητικῆς*: proximæ his. I. quæ visu percipiuntur. II. quæ auditu. III. quæ olfactu: Quæ gustu & tactu, impurissimæ.

DISPUTATIO XIX.
 DE BEATITVDINE.

RELIQUUM est ut disputatione de summo bonorum humanorum Beatitudine, & externis bonis, quæ velut instrumenta & adjuncta sunt beatè vivendi, has scholas concludamus: Illam beatitudinem internam: Hæc externam felicitatem appellare licet.

2. Beatitudo non est *ἔξω*, sed *ἐνέργεια* per se expetenda, non propter aliud, nec est sita in ludo & voluptate, sed in actione seria & usu virtutis. Est itaq; in hominis potestate sita.
 3. Beatitudo est vel perfectissima, quæ in vita theorica locum habet: vel minus perfecta: nempe *πολιτικὴ*: quæ est vitæ politicæ.
 4. Theorica consistit in usu maximè virtutis, quæ dicitur sapientia, id est, cognitio & contemplatio optimarum & divinissimarum rerum.
 5. Ac illam esse summam præstantissimam & perfectissimam probatur. I. Quia mens, cujus *ἐνέργεια* est *διανοητικὴ*, in homine est præstantissima, & non nihil habet divinitatis. II.

Etea,

Et ea, circa quæ mens versatur, præstantiora sunt cæteris. III. Et mentis actio est diuturnior magisq; assidua. Agendo enim defatigamur citius quàm contemplando. IIII. Et θεωρητικὴ ἐνέργεια perfectiorem, puriorem, solidiorem; constantiorem continet voluptatem. V. Et θεωρητικὴ actio per se expetitur maximè ἀντάρκως se ipsa contenta est: Et externis subsidiis minus eget. VI. Et theoreticæ virtutes maximè videntur in otio versari, cùm practicæ admodum sint irrequietæ, & negotiosæ. VII. Et theoretica vita divina potius est, quàm humana. VIII. Et menti convenienter vivere sua cuiusq; est propria vita.

6. Hinc Practicam beatitudinem dignitate & perfectione inferiorem esse probatur. I. quia actiones practicæ sunt humanæ, theoreticæ divinæ. Et vita practica minus æmularur vitam Dei, theoretica maximè. II. quia vita practica pluribus indiget, theoretica paucioribus. III. quia bruta beatitudinis expertia sunt, quòd sint orbata contemplatione.

7. Cæterùm utra hominis propria sit non ab re quæritur. Resp. practica beatitudo hominis propria est quatenus simpliciter homo est, seu quatenus homo est animal *πρὸς τὸ κοινὸν* : id est, quatenus conversationes & cætus amat. Theoretica verò hominis est quatenus est homine præstantior, tanquàm heros

heros quidam ac Deus terrenus naturæ miraculum.

8. Externa seu adventitia felicitas, quam *χρησίαν* & *εὐτυχίαν* appellare licet, in hominis potestate absolute sita non est: ac consistit partim in corporearum rerū affluentia, partim in Dei gratia.

9. Quod ad res corporeas attinet, beato opus est mediocribus externis bonis. De gratia divina: Quem Deus diligit, meritò debet censerī beatissimus. At *σοφός* est *θεοφιλέστατος*, id est, sapientem Deus maximè diligit, quia sapiens menti quæ similis Deo est, convenienter vivit. Ergò.

10. Atq; sic de philosophia Ethica Aristotelis satis luperque disputatum est. Quæ quidem non solum cognoscenda, sed in tota vita moribus præstanda est, virtutibus, natura, doctrina, & assuefactione acquisitis, ne audiamus illud Philosophi: *ἀλλὰ μὲν λέγουσιν,*

ἀλλὰ δὲ πράττουσιν, id est, aliud dicunt, aliud faciunt.

IDEA